

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu	slovenský jazyk a literatúra				
Počet hodín týždenne	132h./ 132h. / 165h./ 165h.				
Ročník	1.	2.	3.	4.	Spolu
Štátny vzdelávací program	4	4	5	5	18
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
SPOLU	4	4	5	5	18
Kód a názov odboru štúdia	7902 5 gymnázium 7902 J gymnázium				
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2				
Forma štúdia	denná				
Dĺžka štúdia	8 rokov				
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk				

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk sa vníma ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ktorý je predpokladom pre ďalšie vzdelávanie. Jazyk je znakom národnej a individuálnej identity, je prostriedkom komunikácie a profesionálnej realizácie ako aj prostriedkom na vyjadrenie citov a pocitov.

Jazyk a komunikácia má významné postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese. Obsah vzdelávacej oblasti Jazyk a jazyková komunikácia sa realizuje (okrem vyučovacích a cudzích jazykov) práve vo vzdelávacom predmete slovenský jazyk a literatúra. Predmet slovenský jazyk a literatúra je súčasťou vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia. Skladá sa zo zložiek: literatúra, slovenský jazyk a sloh.

V predmete slovenský jazyk a literatúra sa rozvíjajú kľúčové kompetencie: počúvanie, komunikácia (hovorenie), čítanie, písanie – s porozumením.

V predmete slovenský jazyk a literatúra sa uplatňuje členenie podľa jazykových rovín a štylistického využitia jazyka: fonetická a fonologická rovina jazyka, lexikologická rovina jazyka, morfeomatická a morfológická rovina jazyka, syntaktická rovina jazyka, štylistika, slovenský jazyk a literatúra.

Predmet slovenský jazyk a literatúra je súčasťou vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia. Skladá sa zo zložiek: literatúra, slovenský jazyk a sloh. Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka sa do popredia dostáva analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré budú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii. Analýza a interpretácia jazykových prejavov poskytne žiakovi priestor na sebauvedomenie. Dá šancu objaviť a následne prejať pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobudnúť primeranú sebadôveru, schopnosť dokázať hodnotiť svoje prednosti i nedostatky, umožní dokázať vyjadrovať svoje pocity a hodnotiť svoj vlastný citový stav, dokázať hodnotiť svoje správanie a jeho dôsledky. V literárnej zložke si žiak osvojí základné literárnovedné pojmy, naučí sa čítať a analyzovať umelecké diela, vytvorí si hodnotový systém, ktorý rešpektuje celospoločenské hodnoty.

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je v maximálne možnej miere prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania a k osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva. Hlavný cieľ vyučovania predmetu obsahuje tri komponenty: komunikatívny, kognitívny a formatívny. Smerujú k zabezpečeniu tých kľúčových kompetencií, ktoré sú sledované všetkými učebnými predmetmi a ktoré sa realizujú v každom učebnom predmete podľa jeho špecifik.

Spoločenské ciele

Učiť žiakov mravnému vedomiu:

- poznať vývinovú históriu materinského jazyka
  - vytvárať kladný postoj k spisovnému jazyku a učiť rešpektovať a ctíť si i jazyky iných národov
  - učiť žiakov milovať seba i iných, tolerovať nedostatky a iné názory, rešpektovať a v úcte mať starších, inonárodných i príslušníkov inej rasy
  - učiť ich vyberať si dobré vzory a rozlišovať mravné hodnoty, mať úctu k čestnej a zodpovednej práci
  - viest' žiakov k ochrane svojho zdravia i zdravia iných
  - viest' žiakov k priznaniu schybenia, viny, k otvorenosti, ale k slušnosti prejavov
  - učiť poznať ich krásno a chrániť ho
  - učiť žiakov zodpovednosti za vlastný prejav, za kultúru vlastného vyjadrovania i písomného prejavu
  - učiť žiakov sústavnej starostlivosti o rast úrovne svojho prejavu čítaním vhodnej literatúry, ale i pestovaním estetiky reči
  - cez jazyk si žiaci rozvíjajú tvorivé myslenie / abstraktné, logické/ a vykonávajú myšlienkové činnosti – analýzu, syntézu, zovšeobecňujú.
- Jednotlivé zložky vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra plnia svoje špecifické ciele.

Slovenský jazyk a sloh

Absolvent má

- interpretovať texty (hovorené a písané) formulovaním podstaty obsahu textu a jeho funkcie vo forme kľúčových slov a konspektu,
- samostatne študovať z odborných kníh a časopisov, efektívne využívať rámcové časti knihy,
- pracovať s jazykovými normatívnymi príručkami a zvyšovať svoju jazykovú kultúru
- výrazne, plynulo čítať bez prípravy primeraný text - odborný, publicistický, umelecký
- využívať vo vyučovacom procese vlastné záznamy pri tvorbe vlastných textov (napr. referát, úvaha),
- vhodne uplatňovať vo svojich prejavoch logickú nadväznosť a komunikatívnu funkčnosť slov a viet, gramatickú správnosť, spisovnosť,
- ovládať a používať odbornú jazykovú terminológiu, taktiež základné pojmy z jednotlivých rovín,
- vedieť sa vyjadrovať vhodne, výstižne, kultivovane, gramaticky správne, v súlade s funkciou prejavu a komunikatívnou situáciou - vo forme hovorenej a písanej,

- uplatňovať v hovorených prejavoch výraznú artikuláciu, spisovnú výslovnosť, prozodické vlastnosti reči,
- vhodne a správne uplatňovať v písaných prejavoch odseky a interpunkciu, dodržiavať pravopisnú normu,
- tvoriť rozličné druhy textov v ústnej a písomnej forme v súlade s funkčnými jazykovými štýlmi a slohovými postupmi,
- aplikovať poznatky a zručnosti nadobudnuté pri vyučovaní slovenského jazyka v ostatných učebných predmetoch a naopak,
- chápať a používať jazyk ako dôležitý znak národnej aj individuálnej kultúry, ako znakový systém, ako prostriedok s rozličnými funkciami: kognitívnu (poznávacou), komunikatívnu (dorozumievacou) a expresívnu (výrazovou) .

Literatúra

Absolvent má:

- získať a upevniť si schopnosť medziľudského porozumenia a prirodzenej komunikácie
- osvojiť si schopnosť vcítiť sa do vnútorného života iných, chápať potreby iných, myslenie, cítenie a konanie,
- osvojiť si postupne logicko-myšlienkové operácie, a to najmä reprodukciu, porovnávanie a analógiu, klasifikáciu, analýzu a syntézu, indukciu a zovšeobecňovanie,
- vytvoriť si individuálny hodnotový systém, ktorý rešpektuje relatívne trvalé a celospoločenské hodnoty, naučiť sa kriticky hodnotiť javy okolo seba, vedieť si obhájiť svoje stanovisko za pomoci argumentov,
- rozvíjať svoju schopnosť tvorivo interpretovať osvojené myšlienky a produkovať vlastné,
- naučiť sa správne, výstižne a v prípade potreby aj esteticky účinne vyjadrovať svoje myšlienky, postoje a názory ústne i písomnou formou,
- vedieť citovo vyváženým spôsobom akceptovať a hodnotiť ľudí, javy a udalosti okolo seba a využívať pri tom umenie ako znak alebo model sveta,
- zdokonaľiť sa v sebadiagnostike a sebahodnotení,
- osvojiť si základné literárnovedné pojmy a na výbere najvýznamnejších slovenských a svetových autorov a literárnych diel sa oboznámiť s modelom vývinu umenia a umeleckej literatúry,
- naučiť sa čítať umelecké dielo s kritickým odstupom, nadhľadom a získať schopnosť spojiť spontánnu analýzu diela s emocionálnym prežívaním textu,
- osvojiť si zručnosť používať pri následnej analýze a hodnotení umeleckého diela poznatky z dejín a teórie dejín literatúry,
- naučiť sa chápať ideovú a umeleckú hodnotu diela uvedomením si štylistickej a kompozičnej organizácie textu ku komplexnej estetickej pôsobnosti diela, osvojiť si zručnosť používať pri následnej analýze a hodnotení umeleckého diela poznatky z dejín a teórie dejín literatúry,
- naučiť sa používať metódy analýzy a interpretácie básnických, prozaických a dramatických diel tak, aby sa emocionálny zážitok pri následnej analýze nestrácal, ale skôr prehĺbil,
- uvedomiť si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote spoločnosti
- naučiť sa identifikovať s vlastnými skupinami, zbavovať pocitu nepriateľstva, predsudkov, osvojiť si schopnosť preklenúť prirodzené a kultúrne odlišnosti jednotlivcov a celých sociálnych skupín.

Výchovné a vzdelávacie stratégie Sociálne komunikačné spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu
- vytvárať ústne a písomné prejavy adekvátne situácii a účelu uplatnenia,
- efektívne využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
- prezentovať samých seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používať odborný jazyk, primerane komunikovať v materinskom jazyku
- chápať význam a uplatňovať formy komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.

Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- vyjadrovať sa na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov literatúry a iných druhov umenia,
- orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomiť si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote spoločnosti,
- ceniť a rešpektovať umenie a kultúrne historické tradície, tolerovať prejavy iných kultúr.

Spôsobilosť riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- uplatňovať pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- byť otvorení získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov.

Poznávacie kompetencie

- spôsobilosť používať kognitívne operácie,
- spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine,
- spôsobilosť kritického myslenia,
- spôsobilosť formulovať a riešiť problémy,
- schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky.

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
- Pri ústnom prejave primerane uplatňovať mimojazykové prostriedky.
- Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, kvalifikačné a aplikačné zručnosti

- Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov.
- Usporiadať známe javy do tried a systémov.

- Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
- Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

- Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
- Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
- Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a slohových útvarov/žánrov.

Tvorivé zručnosti

- Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného slohového útvaru/žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
- Ústne prezentovať vlastný text.
- Napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh).
- Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
- Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

- Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
- Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačná kompetencia

- Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.
- Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu, schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.
- Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.
- Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať - verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Interpersonálna kompetencia

- Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.
- Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.
- Spôsobilosť kooperácie.
- Schopnosť empatie.

Intrapersonálna kompetencia

- Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
- Vytvárať vlastný hodnotový systém.
- Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.

TÉMY A OBSAH PREDMETU SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Slovenský jazyk

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných a kognitívnych kompetencií (spôsobilostí) považujeme za východisko kvalitnejších výsledkov celého školského systému a následnej schopnosti žiakov uplatniť sa na trhu práce a v súkromnom živote.

Vo vyučovaní jazyka sa do popredia dostane analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré budú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Analýza a interpretácia jazykových prejavov poskytne žiakom priestor na sebauvedomenie. Dá šancu objaviť a následne prejavovať pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobudnúť primeranú sebadôveru, schopnosť dokázať hodnotiť svoje prednosti i nedostatky, umožní dokázať vyjadrovať svoje pocity a hodnotiť svoj vlastný citový stav, dokázať hodnotiť svoje správanie a jeho dôsledky.

Cieľom je, aby si žiaci uvedomovali jazykovú a kultúrnu pestrosť v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Komunikačná gramotnosť sa má však cieľavedome budovať a rozvíjať vo všetkých vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.

Pojmy

Zvuková rovina jazyka a pravopis:

- spojovník, pomlčka,
- pravopis,
- splývavá výslovnosť,
- výslovnosť a výskyt ä,
- výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách,
- znelé – neznelé – znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky,
- prestávka, sila hlasu,
- hlavný slovný prízvuk,
- dôraz,
- vsuvka, prístavok, oslovenie,
- skratka,
- interpunkcia.

Lexikálna rovina:

- jednoslovné a viacslovné pomenovania (združené pomenovania),
- spisovný jazyk – nárečia,
- slangové slová,
- jednovýznamové a viacvýznamové slová,
- slovníky - výkladový, cudzích slov,
- slovná zásoba,
- spisovné slová – nespisovné slová,
- neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová,
- domáce slová – cudzie slová,
- zastarané slová – nové slová,

- skratky,
- tvorenie slov odvodzovaním: predpona, prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo,
- tvorenie slov skladaním,
- spôsoby obohacovania slovnej zásoby (tvorenie slov, preberanie slov),
- nepriame pomenovania (metafora, metonymia, personifikácia).

Morfologická rovina jazyka:

- Podstatné mená, ohybný slovný druh,
- všeobecné/vlastné/ konkrétne – abstraktné/ životnosť/neživotnosť,
- pád - piaty – zastarané oslovenie, vzor - chlap, hrdina dub, stroj - žena, ulica, dlaň, kosť - mesto, srdce, vysvedčenie, dievča,
- pomnožné podstatné mená (rod pomnožných podstatných mien),
- podstatné mená mužského rodu (zvieracie, neživotné zakončené na -r, -l),
- cudzie nesklonné podstatné mená/ skloňovanie podstatného mena pani,
- prídavné mená - ohybný slovný druh, akostné, stupňovanie, vzťahové, zvieracie, privlastňovacie, rod, číslo, pád, vzor (pekný, cudzí, páví, matkin, otcov),
- zámená - ohybný slovný druh, skloňovanie, základný tvar - rod, číslo, pád,
- delenie zámen (osobné – základné, privlastňovacie, opytovacie, ukazovacie),
- číslovky - ohybný slovný druh, skloňovanie - rod, číslo, pád,
- delenie čísloviek (určité, neurčité, základné, radové, násobné),
- slovesá - ohybný slovný druh, zvrätané, nezvrätané,
- neurčitok, sloveso byť, jednoduchý a zložený tvar, plnovýznamové – neplnovýznamové, spôsob (oznamovací, rozkazovací, podmieňovací), vid (dokonavý, nedokonavý),
- príslovky- neohybný slovný druh, druhy prísloviak (miesta, času, spôsobu, príčiny), stupňovanie prísloviak,
- predložky - neohybný slovný druh, väzba s pádom, vokalizácia,
- spojky - neohybný slovný druh, neohybný slovný druh,
- častice a citoslovčia - neohybný slovný druh.

Syntaktická rovina

- veta - jednoduchá veta (holá, rozvitá, rozvitá s viacnásobným vetným členom),
  - slovosled, - základné vetné členy (podmet – vyjadrený, nevyjadrený, prísudok - slovesný, neslovesný, vetný základ) - vedľajšie vetné členy (predmet, príslovkové určenie – miesta, času, príčiny, spôsobu, prívlastok – zhodný, nezgodný, prístavok),
  - zhoda, vetné sklady (prisudzovací), jednočlenná veta (slovesná, neslovesná), dvojčlenná (úplná, neúplná), jednoduché súvetie, zápor v slovenčine, súdržnosť textu, interpunkcia.
- Jazykoveda a národný jazyk,
- národný jazyk, spisovný jazyk, nárečia,
  - jazykoveda - náuka o zvukovej rovine jazyka - náuka o významovej rovine jazyka - morfológia/tvaroslovie - syntax/skladobná rovina jazyka.

Sloh

- rozprávanie s prvkami opisu – ústne/písomne,
- opis – pracovného postupu, statický opis, dynamický opis, umelecký opis, odborný opis, charakteristika osoby,
- umelecký a vecný text,
- diskusia (argument, dokazovanie, protiargument),
- poznámky/konspekt, výťah,
- rozprávanie s využitím priamej reči (1. os., 3. os.) ústne a písomné,

- rétorika (artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika, postoj),
- príhovor (prívet), debata, slávnostný príhovor, prejav,
- hlavná myšlienka, téma, dôkaz,
- správa o riešení/výsledku projektu ústna/písomná, prihláška, úradný list, - úradný/štruktúrovaný životopis,
- jazykové štýly (náučný, umelecký, hovorový, administratívny, rečnícky, publicistický),
- slohové postupy (informačný, rozprávací, výkladový, opisný),
- úvaha, výklad,
- odosielateľ, prijímateľ, komunikačná situácia, efektívna komunikácia, asertívna komunikácia, dialóg,
- projekt, tabuľka (názov, hlavička, riadok, stĺpec), pointa,
- vnútorná kompozícia (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).

Počet slohových prác: 9

Zameranie: súkromný list, opis predmetu, opis pracovného postupu, rozprávanie s prvkami opisu, umelecký opis, charakteristika osoby, rozprávanie s prvkami priamej reči, správa o riešení/výsledku projektu, výťah; odborný opis; slávnostný príhovor; úvaha; výklad; úradný/štruktúrovaný životopis.

Počet diktátov: 20

Zameranie:

- opakovanie z ISCED1, opakovanie ISCED2
- 4 kontrolné diktáty zamerané na ročníkové opakovanie
- podstatné mená, prídavné mená, slovesá, pomnožné podstatné mená, prídavné mená vzťahové, prídavné mená zvieracie, prídavné mená prívlastňovacie, násobné číslovky, interpunkcia, podstatné mená mužského rodu: zvieracie; neživotné zakončené na -r, -l, cudzie nesklonné podstatné mená; skloňovanie zámen; interpunkcia; jednoduché súvetie.

Literatúra

Pojmy

- dobrodružná literatúra, literatúra faktu, vedecko-fantastická literatúra, populárno-vedecká literatúra,
- hlavná myšlienka,
- lyrika - prírodná lyrika/ ľúbostná lyrika/ spoločenská lyrika/ reflexívna lyrika,
- epika,
- dráma,
- ľudová pieseň, populárna pieseň, balada,
- rozprávka - ľudová rozprávka/autorská rozprávka/ televízna rozprávka/ filmová rozprávka/ rozhlasová rozprávka,
- báj, legenda, poviedka, modlitba,
- román - detektívny román/ dobrodružný román/ biografický román/ historický román/ dievčenský román/ román vo forme denníka,
- povesť - ľudová povesť/ autorská povesť,
- anekdota,
- aforizmus,
- tragédia, komédia, činohra,
- rozprávač – ja forma, on forma,
- kompozícia literárneho diela – vonkajšia kompozícia (diel, dejstvo) – vnútorná kompozícia diela (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, záver),

- monológ, prirovnanie, zdobenina, personifikácia/zosobnenie, metafora, metonymia, epiteton, básnická otázka, nonsens,
- rým – združený, obkročný, striedavý/ rytmus/ refrén.

PRIEREZOVÉ TÉMY

Multikultúrna výchova

Charakteristika prierezovej témy multikultúrna výchova v oblasti Jazyk a komunikácia:

Na tomto stupni vzdelávania sa jazyk (materinský i cudzí) stáva uvedomovaným nástrojom komunikácie a myslenia. V žiakoch narastá uvedomenie, že jazyk je súčasťou kultúrnej identity, začínajú si uvedomovať jeho súvis s inými oblasťami ľudského života i kultúry. Dieťa i mladý človek začína chápať, že okolie vníma a hodnotí spôsoby, akými sa vyjadruje. Na jednej strane to podporuje jeho pubertálnu vzburu a subštandardné súčasti jazyka sa stávajú štandardnými nástrojmi komunikácie (vulgarizmy, novotvary, slang, argot, žargón a pod.). Na druhej strane si dieťa a mladý človek uvedomuje, že ľudia okolo neho tiež využívajú určité svojské jazykové prostriedky a začína vnímať ich hodnotu pre nich aj pre seba. Súčasťou tohto pohľadu na jazyk a komunikáciu okolo seba je aj plné uvedomenie si faktu, že niektorí ľudia rozprávajú jazykmi pre mladého človeka nezrozumiteľnými – cudzinci, príslušníci menšín a pod. To všetko vytvára živnú pôdu pre multikultúrnú výchovu.

Hlavné ciele multikultúrnej výchovy v oblasti Jazyk a komunikácia:

Rozvíjať u žiakov schopnosti pre adekvátne vyjadrenie obsahov svojej mysle.

Motivovať žiakov k aktívnej tvorivej hre s jazykom.

Rozvíjať schopnosti žiakov pre variabilné vyjadrovanie svojich pocitov a myšlienok.

Motivovať žiakov k vnímaniu súvislostí jazyka a komunikačnej situácie.

Viesť žiakov k uvedomeniu si vzťahu jazyka a kultúrnej identity človeka.

Rozvíjať aktívne počúvanie a čítanie s porozumením.

Podnecovať toleranciu k iným jazykom.

Rozvíjajúce kompetencie:

Medzikultúrne kompetencie umožňujú absolventovi nižšieho sekundárneho vzdelávania cieľavedome formovať a uvedomovať si svoju kultúrnu identitu. Umožňujú mu uvedomovať si stereotypné vnímanie iných ľudí a pri vedomí vlastných i cudzích práv a povinností rešpektovať ich právo na vlastný životný štýl. Umožnia žiakovi samostatne a zodpovedne sa pohybovať vo svete mimo školy, nadväzovať pokojnú spoluprácu s druhými ľuďmi, ale nenechať sa zviest' názormi druhých ľudí alebo mediálnym tlakom. Tieto kompetencie umožnia absolventovi nižšieho sekundárneho vzdelávania pokojne žiť v prostredí narastajúcej kultúrnej rôznorodosti, vyrovnávať sa s jej premenami a čeliť novým výzvam.

Mediálna výchova

Charakteristika prierezovej témy:

Mediálna výchova sa radí medzi interdisciplinárne odbory na hranici medzi humanitnými vedami, pedagogikou, psychológiou a masmediálnymi štúdiami. Prierezová téma mediálna výchova je integrálnu súčasť obsahu vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia. Mediálnu výchovu možno definovať ako praktické vyučovanie zamerané na budovanie mediálnej kompetencie, chápanej ako kritický a rozlišujúci postoj voči médiám s cieľom vychovať emancipovaných občanov, schopných vytvoriť si svoj vlastný názor na základe prijatých informácií.

Hlavné ciele:

Hlavným cieľom mediálnej výchovy je získanie a rozvoj mediálnej gramotnosti a osvojenie mediálnych kompetencií - t. z. schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov (Zettl, 1999). Na základe získaných vedomostí o médiách (ich funkciách a fungovaní) potrebných pre získanie kritického odstupu od nich, dokázať prehodnotiť svoj vzťah k nim, reflektovať svoje návyky využívania médií, maximálne využívať pozitívny prínos ich produktov k rozvoju svojej osobnosti ako aj eliminovať ich negatívne vplyvy na svoju osobnosť.

Cieľom prierezovej tematiky je rozvinúť:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),
- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií,
- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Charakteristika prierezovej témy:

Prierezová téma osobný a sociálny rozvoj sa prelína celým vzdelávaním. Jej cieľom je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností. Uplatňovaním tejto prierezovej témy sa vytvára prostredie pre podporu individuality a zdravého sebavedomia žiaka na jednej strane a rozvoj zmyslu pre spoločnosť založenej na rovnosti a tolerancii na druhej strane.

Hlavné ciele:

porozumeniu sebe a iným

- získavaniu pozitívneho postoja k sebe a druhým,
- zvládaniu vlastného správania,
- formovaniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej,
- rozvíjaní základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce,
- získaniu základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií,
- akceptácii rôznych typov ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov,
- uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania v každodennom živote.

Environmentálna výchova

Charakteristika prierezovej témy:

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje

sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Hlavné ciele:

Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu:

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu;
- rozvíjať spoluprácu v pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;
- vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce.

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti cestnej premávke

Charakteristika prierezovej témy:

Obsahom prierezovej témy Dopravná výchova sú základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách (ďalej len DDI) alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Hlavné ciele:

Ciele dopravnej výchovy na ZŠ sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií:

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,

- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Ochrana života a zdravia

Charakteristika prierezovej témy:

Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Snahou je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. K tomu je potrebné poskytnúť žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatky, pomôcť im osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane.

Hlavné ciele:

Žiaci by mali teoreticky a prakticky ovládať vybrané úlohy:

- z tematiky riešenia mimoriadnych situácií – civilná ochrana;
- zo zdravotnej prípravy vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- vedieť zvládnuť základné činnosti pri pohybe a pobyte v prírode;
- vzhľadom na vek a pohlavie optimálne zvyšovať psychickú, fyzickú pripravenosť a odolnosť pre prípad vzniku predpokladaných mimoriadnych situácií.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Charakteristika prierezovej témy:

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky.

Hlavné ciele:

Edukačná činnosť je zameraná na to aby žiaci v rámci regionálnej výchovy vzhľadom na oblasť Jazyk a komunikácia poznali históriu a kultúru vlastnej obce, mesta: môj rodný kraj – kraj, kde žijem; škola a jej okolie; moja trieda; obec, v ktorej žijem; čo sa mi v našom kraji najviac páči; čím sa pýši naša obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.), história, (osídlenie), povesti, piesne, šport a kultúra, osobnosti, ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch – cestujeme po Slovensku – oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu; povesti z veľkých a starých miest Slovenska; zvyky a tradície; ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom); pripomíname si našich predkov – vychádzať z rodinného prostredia t.j. téma – RODINA – rodostrom rodiny, tradičné jedlá; stretnutia s pamätníkmi (starými rodičmi, známymi) na besedy; rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu a pod.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Charakteristika prierezovej témy:

Výsledkom vzdelávania danej prierezovej témy má byť žiak, ktorý vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky

a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Hlavné ciele:

Hlavným cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod.

Kompetencie:

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Ciele aj obsah prierezovej témy je súčasťou viacerých predmetov.

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Vo vyučovaní sa budú používať nasledovné **metódy a formy** :

Stratégia vyučovania		
Metódy	Postupy	Formy práce
<u>motivačné</u>: motivačný rozhovor <u>expozičné</u>: monologické (výklad) a dialogické (rozhovor, diskusia), práca s textom, samostatné štúdium, metóda problémového učenia, metóda riešenia úloh, brainstorming, metóda zážitkového učenia <u>fixačné</u>: ústne opakovanie, písomné skúšanie, kontrolná slohová práca, diktát, didaktický test ,interaktívne cvičenia, m.precvičovania	indukcia, dedukcia, analýza, analógia, komparácia, interpretácia, diskusia	hromadné vyučovanie ,frontálna práca žiakov ,skupinová práca žiakov, práca vo dvojiciach, individuálna práca žiakov, domáca práca, kooperatívna práca žiakov, návšteva knižnice, práca s internetom, odborným textom, pracovným listom, vieoukážkou, rolové hry, inscenačné techniky jazykové, slovné hry, techniky využívania hlasu, dialogizácia, práca so slovníkmi, výtvarné spracovanie frazeologizmov, tvorba posteru, učenie sa na stanovištiach
<u>motivačné</u>: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, metóda problémového učenia <u>expozičné</u>: monologické (výklad) a dialogické (rozhovor, diskusia), práca s knihou a textom (dramatizácia textu, čítanie s porozumením), m. projektového učenia, m. problémového učenia, m. riešenia úloh, brainstorming, metóda zážitkového učenia <u>fixačné</u>: ústne a písomné opakovanie, didaktický test	indukcia, dedukcia, analýza, analógia, komparácia, interpretácia diskusia	hromadné vyučovanie, frontálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, práca vo dvojiciach, individuálna práca žiakov, príprava a prezentácia projektov, literárne exkurzie, návšteva knižnice, čitateľské besedy, dielne hranie rolí a rozhovor, rozborý diel, referáty, vlastná tvorba, rolové hry a situačné hry, prednesy a recitácie, inscenačné aktivity, tvorivé úlohy dramatizácie, dialogizácia

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Zložka predmetu	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Jazyk	Ihnátková, N.: Komunikácia a sloh pre 1. až 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. 1.vyd. Bratislava: Poľana, 2002. ISBN 80-89002-49-8 Krajčovičová, J.; Balážiková, K.: Slovenský jazyk pre gymnázia s osemročným štúdiom I. 1.vyd. Bratislava: Poľana, 2000. ISBN 80-89002-13-7 Krajčovičová, J.; Balážiková, K.: Slovenský jazyk pre gymnázia s osemročným štúdiom II. 1.vyd. Bratislava: Poľana, 2000. ISBN 80-89002-48-X Krajčovičová, J.; Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 6. ročník základnej školy a 1. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. 3.vyd. Bratislava: SPN, 2012. ISBN 978-80-10-02373-8 Krajčovičová, J.; Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. 1.vyd. Bratislava: SPN, 2010. ISBN 978-80-10-01840-6 Krajčovičová, J.; Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. 1.vyd. Bratislava: SPN, 2011. ISBN: 978-80-	CD prehrávač, videoprehrávač, počítač, tablet, dataprojektor, interaktívna tabuľa	pracovné listy, texty	evanet.wbl.sk slovincina.vselico.com slovina.szm.sk sk.wiktionary.org lingvistika.sk forma.sk slovník.dovrecka.sk corpus.juls.salva.sk infovek.sk sk.wikipedia.org barbarmax.szm.sk osobnosti.sk litcentrum.sk books.sk evanet.wbl.sk zlatyfond.sme.sk knižnica, slovníky

	10-02375-2 Krajčovičová, J.; Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. 1.vyd. Bratislava: SPN, 2011. ISBN: 978-80-10-02106-2			
Literatúra	Petríková, D.: Literárna výchova pre 6. ročník základnej školy. 1.vyd. Bratislava: EDUCO, 2010. ISBN 978-80-89431-15-1 Petríková, D.: Literárna výchova pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. 1.vyd. Bratislava: EDUCO, 2011. ISBN 978-80-89431-17-5 Petríková, D.: Literárna výchova pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. 1.vyd. Harmanec: VKÚ, 2011. ISBN 978-80-8042-625-5 Petríková, D.: Literárna výchova pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. 1.vyd. Harmanec: VKÚ, 2011. ISBN 978-80-8042-626-2	CD prehrávač, videoprehrávač, meotar, počítač, dataprojektor, interaktívna tabuľa	pracovné listy, ukážky literárnych textov, zvukové nahrávky, videoukážky	

HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA PREDMETU SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Klasifikácia v predmete slovenský jazyk a literatúra sa uskutočňuje v súlade s platným Metodickým pokynom č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.

Vo výchovno-vyučovacom procese sa vykonáva priebežná a súhrnná klasifikácia žiaka.

1. Priebežná klasifikácia sa uplatňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka. Súhrnná klasifikácia sa vykonáva na konci každého polroka.

2. Prospech žiaka sa klasifikuje stupňami 1 -5.

3. Hodnotenie žiakov sa vykonáva známku, percentuálnym alebo slovným hodnotením.

4. V slovnóm hodnotení učiteľ ocení klady a vysvetlí žiakovi, v čom sa má zlepšiť.
5. Hodnotenie vyjadrené percentami sa používa pri priebežnom hodnotení žiaka a pri klasifikácii a hodnotení prospechu žiaka na maturitnej skúške.
6. Pri písomných prácach doplní učiteľ klasifikáciu známku o slovný komentár, v ktorom vysvetlí nedostatky a zdôrazní pozitíva písomnej práce.
7. Pri hodnotení a klasifikácii berie učiteľ na zreteľ výkony žiaka a jeho pripravenosť na vyučovacie hodiny, písomné i ústne skúšky, rozvoj individuálnych osobnostných predpokladov a talentu.
8. Žiak by mal byť v priebehu polroka vyskúšaný minimálne trikrát, z toho aspoň raz ústne.
9. Učiteľ oznámi výsledok každého hodnotenia i klasifikácie. Pri ústnom skúšaní ihneď, výsledky hodnotenia písomných prác oznámi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 14 dní.
10. Pri určovaní stupňa prospechu na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Prihliada sa na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované sociálne a osobné kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.
11. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.
12. Počet kontrolných písomných prác a kontrolných diktátov určujú učebné osnovy.
13. Pri hodnotení diktátov učiteľ postupuje podľa stupnice :
  - 0 – 1 chyba = 1
  - 2 - 3 chyby = 2
  - 4 - 5 chýb = 3
  - 6 - 7 chýb = 4
  - 8 a viac chýb = 5
14. V jednom dni žiaci môžu písať len jednu kontrolnú písomnú prácu.
15. Pri hodnotení výsledkov kontrolnej práce, testu učiteľ uplatňuje stupnicu :
  - 100 % – 89 % = 1
  - 88 % - 73 % = 2
  - 72 % - 55 % = 3
  - 54 % - 40 % = 4
  - 39 % - 0 % = 5
16. Pri klasifikácii ústneho a písomného prejavu sa učiteľ pridrža metodického pokynu č. č.21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl:

Ako klasifikovať chyby v slohu

- Všetky chyby majú rovnakú hodnotu, nerozlišujeme tzv. malé a veľké chyby.
- Za jednu chybu sa pokladá tá istá chyba, v tom istom tvare slova, aj keď sa daný tvar slova vyskytne v diktáte viackrát / riba, s ribou/.
- Chyba rovnakého významu v rôznych slovách sa počíta ako jedna chyba / napr. chlapmy, murármy, nenapísanie čiarky.../.
- Za chybu sa počíta :
  - ✓ Nesprávne rozdelené slovo na konci riadka,
  - ✓ Nečitateľné písmeno/slovo,
  - ✓ Vynechané alebo navyše napísané písmeno/slovo.
- Za chybu sa nepovažuje, ak žiak na konci riadku napíše neslabičnú predložku alebo spojku (a,i,v,s,z,ku,o).

Ako klasifikovať chyby v diktáte:

- Všetky chyby majú rovnakú hodnotu, nerozlišujeme tzv. malé a veľké chyby.
- Opakovaná chyba sa počíta.
- Chyba v tom istom tvare slova, aj keď sa daný tvar slova vyskytne v diktáte viackrát, sa počíta / riba, s ribou/.
- Chyba rovnakého významu v rôznych slovách sa počíta ako chyba v ďalšom slove / napr. chlapmy, murármy.../.
- Za chybu sa počíta :
  - ✓ Nesprávne rozdelené slovo na konci riadka,
  - ✓ Nečitateľné písmeno/slovo,
  - ✓ Vynechané alebo navyše napísané písmeno/slovo.

Za chybu sa nepovažuje, ak žiak na konci riadku napíše neslabičnú predložku alebo spojku (a,i,v,s,z,ku).

Stupeň 1: žiak sa vyjadruje spisovne správne, kultivovane, gramaticky správne v súlade s jazykovou normou a s cieľom jazyk. prejavu, v prejave využíva logicko-myšlienkové operácie (analýza, dedukcia, porovnanie, analógia...), dokáže vecne a presvedčivo argumentovať, obhájiť svoj názor a kriticky hodnotiť, používa a ovláda odbornú jazykovú terminológiu, číta plynule s porozumením, vie sa orientovať v textoch, umelecký text analyzuje, hodnotí, porovnáva a interpretuje, pri analýze a hodnotení umeleckého diela dokáže využívať nadobudnuté poznatky z jednotlivých jazykových rovín, štylistiky a teórie a dejín literatúry.

Stupeň 2: žiak sa vyjadruje spisovne správne, kultivovane, takmer vždy gramaticky správne v súlade s jazykovou normou, využíva logicko-myšlienkové operácie, vecne a s pomocou učiteľa argumentuje, obhajuje svoj názor, ovláda a používa odbornú terminológiu, číta plynule s porozumením, umelecký text primerane analyzuje, hodnotí a porovnáva, takmer vždy dokáže využívať nadobudnuté poznatky z jednotlivých jazykových rovín, štylistiky a teórie a dejín literatúry .

Stupeň 3: žiak sa vyjadruje vhodne a kultivovane, čiastočne gramaticky správne v súlade s jazykovou normou a s cieľom jazykového prejavu, v prejave je schopný čiastočne využívať logicko-myšlienkové operácie ako analýza, dedukcia, porovnanie, analógia..., čiastočne používa odbornú jazykovú terminológiu, pri samostatnej tvorbe textov dochádza k čiastočnému porušeniu logickej nadväznosti, v textoch sa objavujú štylistické a gramatické chyby, číta nesúvislo odborné a vecné texty, s pomocou učiteľa sa v nich orientuje, porovnáva a interpretuje texty, pričom čiastočne dokáže využívať nadobudnuté poznatky z teórie a dejín literatúry.

Stupeň 4: žiak sa vyjadruje čiastočne gramaticky správne v súlade s jazykovou normou a s cieľom jazykového prejavu, má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky, odbornú jazykovú terminológiu používa iba čiastočne, s pomocou učiteľa tvorí jednoduché druhy textov, pričom dochádza k čiastočnému porušeniu logickej nadväznosti, v textoch sa objavuje väčšie množstvo štylistických a gramatických chýb, číta pomaly, nesúvislo a s prestávkami, v umeleckých a odborných textoch sa orientuje s pomocou učiteľa, dokáže jednoducho interpretovať text a to s pomocou učiteľa a odpovedá na otázky súvisiace s prečítaných textom .

Stupeň 5: vo vyjadrovaní robí gramatické chyby, má obmedzenú slovnú zásobu, odbornú terminológiu využíva veľmi zriedkavo, jednoduché druhy textov dokáže tvoriť iba s pomocou učiteľa, v ústnej alebo písomnej forme sa vyskytujú štylistické a gramatické chyby, žiak číta pomaly, nesúvislo, s prestávkami a v textoch sa orientuje len s pomocou učiteľa, dokáže jednoducho iba s pomocou učiteľa interpretovať text a veľmi jednoducho odpovedať na otázky súvisiace s prečítaným textom.

17. Upravená stupnica klasifikácie pre žiaka so ŠVVP :

100 – 85 % výborný

84 - 68 % chválitebný

67 – 50 % dobrý

49 - 30 % dostatočný

29 - 0 % nedostatočný

Hodnotenie projektu

Na rozdiel od iných foriem preverovania študijných výsledkov je hodnotenie projektu náročnejšie. Práca na projekte, často dlhodobá, musí byť adekvátne ohodnotená, avšak komplexnosť projektu hodnotenie neul'ahčuje.

Pomocou metódy 3S hodnotíme:

- splnenie (žiaci odovzdali riešenie, ktoré spĺňa kritériá),
- správnosť (žiaci použili správne postupy a poznatky),
- súhrn (riešenie ilustruje prehľad, tvorivosť, originalnosť, pracovné nasadenie).

Oznámenie učiteľovho hodnotenia projektu žiakovi podľa týchto kritérií má veľký význam, je spätnou väzbou, dôležitejšou ako klasifikácia. Obsahuje totiž potenciál pre zlepšenie práce žiaka v jeho budúcich projektoch,

učí ho projektovo pracovať

Splnenie vyjadruje, či :

- žiaci dokončili danú úlohu
- ju skompletizovali a odovzdali
- spĺňa zadanie (či sú splnené práve tie kritériá, ktoré sme stanovili na začiatku projektu) .

Správnosť hodnotí, či:

- práca obsahuje správne poznatky a úvahy
- žiak predviedol očakávané zručnosti
- pri práci čerpal z viacerých zdrojov
- práca zodpovedá normám pre túto prácu
- žiak neurobil vecné alebo iné chyby
- výsledky práce správne prezentoval

Súhrn vyjadruje, či :

- je na práci vidieť pozornosť v myslení a hľadani riešení, prehľad v odbore
- sa dá rozpoznať ,že žiak rozumie pojmom používaným v práci
- práca nie je jednostranná, nakoľko je tvorivá, nakoľko sa prejavil vlastný prístup, iniciatíva alebo netradičné riešenia

Výsledná klasifikácia v predmete slovenský jazyk a literatúra zahŕňa nasledovné formy a metódy overovania vedomostí a zručností žiakov:

- písomné – testy, previerky, kontrolné diktáty, cvičné diktáty, školské slohové práce, cvičné slohové práce, referáty, projekty a domáce úlohy
- ústne
- účasť na olympiáde zo slovenského jazyka a literatúry , prípadne inej predmetovej súťaži (recitačné súťaže – napr. Hviezdoslavov Kubín , súťaže vo vlastnej tvorbe –

Hrebendova kapsa, Literárna súťaž Ivana Kraska, iné typy súťaží – napr. Vráťme knihy do škôl, Prezentiáda)